

ABD'den Türkiye'ye dini özgürlük eleştirisi

Türkiye / 28/07/2014

ABD Dışişleri Bakanlığı, Uluslararası Dini Özgürlükler Raporunu açıkladı. Türkiye'de dini özgürlüklerin ihlal edildiğine yönelik haberlerin yer aldığı belirtilen raporda siyasi liderler ve hükümeti destekleyen medya kuruluşları tarafından ifade edilen "Yahudi aleyhtarlığında" artış olduğuna dikkat çekildi.

ABD Dışişleri Bakanlığının Uluslararası Dini Özgürlükler Raporu'nun Türkiye'ye ilişkin bölümünün özetinde, Türk Anayasası, bazı kanunlar ve politikaların genel olarak dini özgürlükleri koruduğu, ancak bazı yasa, politikalar ile anayasal hükümlerin bu hakları kısıtladığı ileri sürüldü.

Raporda şu ifadelere yer verildi:

"Rum, Ermeni ve Süryani Ortodokslar ile Ermeni Protestan ve Yahudi toplumu dahil, Osmanlı döneminde resmi olarak tanınan dini grupların üyeleri, kendi ibadetlerini uygulama özgürlükleri bulunduğunu bildirdi. Hükümet, önceki yıllarda el konulan azınlıklara ait dini vakıfların mülklerinin iadesine veya tazminine devam ediyor. Hükümet, 40 yıldır kapalı durumda olan Heybeliada Ruhban Okulu'nun hangi yasal merci altında tekrar açılacağına açıklık getirmede. Hükümet, hakimler, savcılar, polisler ve ordu haricindekiler için başörtüsü yasağını kaldırdı.

Başbakan Erdoğan Ekim ayında hükümetin, tartışmalı arazilerin Mor Gabriel Süryani Ortodoks Manastırına geri verilebileceğini duyurdu ama yıl sonuna kadar bunu yapmadı.

Bazı dini gruplar, üyelerini ve din adamlarını eğitmede, mülk satın almada, devlete kaydolmakta kısıtlamalarla yüz yüze kalmakta. Hükümet Alevilerin ibadetlerini yerine getirdikleri cemevini resmi ibadet yeri olarak kabul etmeyi reddetmeyi sürdürüyor. Dini konuşmalar ve din değiştirme yasal olsa da bazı Müslüman, Hristiyan ve Bahailer, devlet kısıtlamaları, gözetleme ve din propagandası yapma suçlamasıyla tacizlerle karşı karşıya bulunmakta."

Raporda, Türkiye'de dini inanç ve pratiklere yönelik toplumsal ayrımcılık ve ihlaller olduğuna dair raporların bulunduğu belirtilerek, Hristiyan, Bahai ve Aleviler dahil, Sünni olmayan birçok Müslüman ve diğer dini azınlıkların tehdit ve toplumsal şüphecilikle yüz yüze olduğu değerlendirilmesinde bulunuldu.

Yahudi liderlerin, toplumun bazı kesimlerinde "Yahudi düşmanlığına" yönelik düşüncelerin ifade edilmeye devam ettiğini bildirdiği belirtilen raporda, İslam dışında bir dine geçmek isteyenlerin yakınları ve komşularınca şiddete ve tacize uğradığı öne sürüldü.

"Sünni Müslümanlara lehte muamele"

Hükümetin, Sünni İslami gruplara lehte ve ön yargılı muamelede bulunduğu savunulan raporda, Diyanet İşleri Başkanlığının görevine değinilerek, hükümetin diğer dinlerden liderler, eğitimciler ve görevlileri istihdam etmediği vurgulandı.

Raporda, Sünni gruplara tanınan imtiyazlardan bahsedilerek, "Devlet, Alevileri heterodoks (kabul edilmiş din kurallarına aykırı) Müslümanlar olarak görüyor ve Alevi Müslümanların dini ibadetlerini finansal olarak desteklemiyor" ifadesine yer verildi.

Raporda ayrıca, İstanbul Boğazında inşası devam eden üçüncü köprü'nün isminin "Yavuz Sultan Selim" olarak belirlenmesinin, Alevi toplumlar tarafından kendilerine hakaret olarak algılandığı ve Alevilerin tepki için gösteri yaptıkları belirtildi.

Hükümetin dini işlerde çalışma vizesi veya oturma izni almanın mümkün olduğunu belirttiği fakat genel olarak yabancılar için bunun mümkün olmadığı ileri sürülen raporda, "Amerikan vatandaşlarının da aralarında bulunduğu, ülkede başka vize kategorisiyle oturan bazı yabancılar, dini işlerde çalışanlar için oturma iznini talep ettiklerinde sürüldüler" denildi.

Yazar Sevan Nişanyan'a verilen ceza raporda

Nüfus cüzdanlarında kişilerin dininin yazılı olduğu ama Bahai, Alevi ve Yezidi'lerin dinlerini nüfus cüzdanına yazdıramadığı ifade edilen raporda, devletin, "laik

devleti" koruma gerekçesiyle, hükümet kurumlarında İslami ifadelerle yönelik kısıtlamaları dahil, Müslümanlar ve diğer dini gruplara yönelik sınırlamalarının ise devam ettiği ileri sürüldü.

Üniversiteler dahil birçok devlet kurumunda mescitlerin bulunmaya devam ettiğine vurgu yapılan raporda, sufi ve diğer tarikat ve cemaatlerin 1925 yılından bu yana yasak olmasına rağmen aktif ve yaygın olmaya devam ettiği ve devletin de bu yasağı uygulamadığı ifade edildi.

Raporda hükümetin, dini değerlere hakaret edilmesine yönelik birçok kez birey veya organizasyonları suçladığı aktarılan raporda, yazar Sevan Nişanyan'ın "Hz. Muhammed'e hakaret ettiği" gerekçesiyle 13,5 ay hapis cezasına çarptırıldığına yer verildi. Raporda ayrıca, Hz. Muhammed'e ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e hakaret ettiği iddiasıyla hapis istemiyle yargılanan Canan Arın ile "dini değerleri aşağılama" suçlamasıyla yargılanan piyanist Fazıl Say'ın da aldığı cezalar hatırlatıldı.

ABD Dışişleri Bakanı John Kerry'nin, ABD'nin Ankara Büyükelçisinin ve büyükelçilik çalışanlarının, Türk hükümetinin yetkililerine dini özgürlüklerin önemini vurgulamak için görüşmeler yaptığı bilgisi verilen raporda, ABD'li yetkililerin tartışmalı dini mülklerin iadesi, dini ayrımcılığa ilişkin spesifik dosyalar ve dini grupları üzerindeki sınırlandırmaları kaldırmayı amaçlayan yasal düzenlemeleri ele aldıkları vurgulandı.

Raporda, ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden ile Kerry'nin de aralarında bulunduğu birçok ABD'li yetkilinin, Heybeliada Ruhban Okulu'nun yeniden açılması çağrısında bulunduğu anımsatıldı. (Hürriyet)

(<https://plus.google.com/111139069635417829913>)